

12 □ 3 □ Metallurgische Industrie

Geen kenniseconomie zonder industrie → 4

Zinksmelter Nyrstar-Budel: voor niemand bang → 6

“Speel nu in op vergrijzing” → 8

Werkvloer: gretige duizendpoot bij E-Max → 10

CO2-compensatie: gelijke kansen noodzakelijk → 12

With English Summary → 2

Summary

This issue of Dutch Metallurgical Industry contains five main articles, a foreword by the chairman, news items and an agenda.

Base metals industry: one of the origins of Dutch high-tech and knowledge economy → 4

The metallurgical industry is of great significance for the economic position of the Netherlands. It is even crucial if the Netherlands want to become part of the top five knowledge economies worldwide. This is the outcome of the study 'The base has to be strong' which research institute NYFER conducted on behalf of VNMI. The main subject of research was to determine the economic significance of the base metals industry for the Netherlands. According to NYFER-director Leo van der Geest the base metals industry strengthens the Dutch economy in four ways: its direct contribution to employment, export and economic growth (direct and indirect 50.000 jobs, annual added value of 4 billion euros and export worth of almost 6 billion euros and as a subcontractor to other industrial sectors. The industry also brings solutions to complex social issues and is a strategic factor as a whole in the light of raw material scarcity. Key issues are the image and attractiveness of the industry to young craftspeople. VNMI-chairman Wim Hamers talks of an important reference document that will be a great tool in the lobbying activities of VNMI to better the competitive position of companies within the base metals industry.

Nyrstar Budel ready for the future → 6

Zinc producer Nyrstar Budel in Budel-Dorplein (near Eindhoven) is ready to tackle any technological challenges in the next decade. The company has a high surplus of knowledge and know-how and plays a leading role in the Dutch and European market. However, the company does suffer from the unlevel playing field within the EU. For example energy intensive companies in Germany no longer have to pay for the transport of electricity. Managing director Francis Terwinghe hopes that the Dutch government will fight for its own industry. Dutch politicians and civil servants should take note that multinational investments, over time, have always reflected regulatory differences between countries.

Keep 55+ happy and healthy in the work place → 8

Dutch companies have to pro-actively develop plans to keep older employees (55+) happy and healthy in the work place. This is what sick leave specialist Hanneke van der Velde of Profit Plan told VNMI-members during a meeting about Health and Safety. Her advice to companies is to act now on

the growing aging work force. One way to minimize sick leave amongst older employees is to roster them in differently. Another way is to offer sleep training or something as simple as ear plugs to improve sleeping after night shifts.

A man of many talents → 10

You can find them at businesses everywhere: people with dozens of talents who deal with all sorts of stuff. E-Max in Kerkrade has Ahmed Mhaoui (33), born and raised in Limburg (most southern province of the Netherlands) and employed to coordinate Environment, Quality Control and Health & Safety. Mhaoui feels completely at ease at E-Max. One day he is dealing with the emergency plan, next he is talking to representatives of the government about CO₂-Emission or acting as an advisor to the management board of the Dutch-Belgian company. Mhaoui studied Sustainable Material Science and performs best when he can contribute to the sustainable strategic direction that the company set two years ago. It is, as he says himself, "taking part at caring for the day after tomorrow".

Dutch companies critical of EU CO2 compensation regulation → 12

Dutch companies in the metallurgical industry are critical of an EU-regulation coming into effect in 2013 which allows its member states to compensate energy intensive industries for their indirect CO₂ costs. They feel that the EU regulation will only put strain on their competitiveness in the face of global competition. The compensation is not complete and in some regions not even available. According to the European metal lobby group Eurometaux the cumulative effect of the European energy and climate policies will cause many companies to shut shop in the EU. Eurometaux is arguing for a bold set of regulations that is based on creating a global level-playing-field and allows pan European compensation measures. Dutch companies in the base metals industry feel that at least within the EU there should be no disparity between countries or regions. The Dutch government is advised to use the regulations for the advancement of the base metals industry, as other countries around them do the same. This view has the full support of Liberal party (VVD)-politician René Leegte and member of the House of Representatives of the Dutch parliament. He feels that there should be a level-playing-field within the European Union and that the Netherlands should act in coherence with its neighboring countries.

Voorwoord

De voortwoekerende Eurocrisis trekt zijn sporen door de gehele economie en ook onze bedrijfstak ontsnapt er niet aan. Afnemers vertoonden in de aanloop naar de zomer steeds grotere terughoudendheid bij het plaatsen van orders. Met name in de bouw en aanverwante sectoren is de voorzichtigheid groot.

Terugschroeven van het productievolume is daarmee een onderwerp dat deze dagen onvermijdelijk ter sprake komt in de directiekamers van onze lidbedrijven. Zeker als de bestaande situatie na de zomer langer aanhoudt en er geen tekenen van een (aanstaande) kentering zijn, dan kan een koppeling met het thema werktijdverkorting niet uitblijven. Deze en volgende maand wordt daarover ongetwijfeld meer duidelijk.

Vlak voor de zomer konden wij in Perscentrum Nieuwspoord de studie van NYFER presenteren over de betekenis van de basismetaleen. De (maatschappelijke) importantie en relevantie van onze sector werd met feiten onderbouwd, van belang in een tijd dat onderzoek naar substituten voor traditionele grondstoffen in hoog tempo aan belang wint. Ook werd onderstreept dat ons sectorimago niet strookt met de feiten. In dat opzicht is er volop werk aan de winkel. De metaalbedrijven en -branches dienen wat dat betreft hun handen ineen te slaan.

Met het rapport van NYFER hebben wij een belangrijk, actueel referentiedocument in handen, dat wij over de volle breedte voor onze belangenbehartiging kunnen inzetten, van Den Haag tot – met dank aan een Engelstalige managementsamenvatting – in Brussel. U leest er alles over op de pagina's 4 en 5 in deze uitgave.

Verder besteedt dit magazine aandacht aan de discussie rond de compensatieregeling die Brussel heeft afgekondigd voor de indirecte CO₂-kosten. Ook schoof de redactie van ons magazine aan bij een ledenbijeenkomst over het thema Health & Safety, waarin in het kader van de vergrijzing dit keer veel aandacht uitging naar in-company 'ouderenbeleid'.

De tweede helft van het jaar willen wij benutten om ons Routekaart-project nieuwe impulsen te geven. Ik noem drie belangrijke elementen. In de eerste plaats is er het initiatief om onder auspiciën van NEVAT een ketenproject in de automotive in gang te zetten. In de tweede plaats willen we verdere stappen zetten op het gebied van schrootrecycling. Hier snijdt het mes aan twee kanten: meer energiebesparing en verminderde afhankelijkheid van primaire grondstoffen. In dit verband verwachten we veel van de contacten die zijn gelegd met de Metaal Recycling Federatie (MRF). In de derde plaats komen er Europese subsidies beschikbaar voor pilot installaties in het kader van European Innovation Partnership (EIP) Raw Materials. VNMI streeft ernaar een van deze pilot-installaties in Nederland te realiseren. Vanaf deze plek roep ik onze lidbedrijven op om te blijven deelnemen aan dit soort uitwerkingsprojecten van de Routekaart!

Tot slot richt ik graag een kort woord van welkom aan ons nieuwe kandidaat-bestuurslid Johan van der Wal, algemeen directeur van lidbedrijf Climax Molybdenum. Hij wordt in de algemene ledenvergadering van komende maand voorgedragen om de bestuursvacature te vervullen die is ontstaan na het vertrek van Hans Makkenze. Wij zijn ervan overtuigd met Johan een waardig vervanger te hebben gevonden en zien vol vertrouwen uit naar een goede en plezierige samenwerking.

Wim Hamers
voorzitter VNMI

“Geen kenniseconomie zonder industrie”

Zonder basismetaalindustrie kan Nederland een positie bij de mondiale top van kenniseconomieën vergeten, concludeert onderzoeksinstituut NYFER.

De politiek is nu aan zet, vindt de VNMI.

“Dit is voor onze bedrijfstak een belangrijk referentiedocument. We treden er nu mee naar buiten en doen dat de komende tijd steeds opnieuw als we denken dat onze belangen in het geding zijn.” Het is eind juni als VNMI-voorzitter Wim Hamers in het Haagse perscentrum Nieuwspoort kort reflecteert op het rapport. “Er staat op basis van openbaar toegankelijk feitelijk materiaal nu zwart op wit wat het belang van de basismetaal is. Er staat ook heel duidelijk in wat op nationale schaal de consequenties zijn als deze bedrijfstak zou wegvallen.” VNMI-directeur Frank Buijs benadrukt dat de rapportage wordt benut om topambtenaren en politiek te informeren over de noodzaak van een gelijk speelveld voor de basismetaalindustrie. Buijs: “Richting de Tweede Kamerverkiezingen, maar ook daarna”.

VNMI-voorzitter Wim Hamers (l) overhandigt het eerste exemplaar van het NYFER-rapport aan Tweede Kamerlid René Leegte van de VVD.

De anderhalf uur daarvoor hebben tientallen belangstellenden geconcentreerd geluisterd naar de discussie die bij de presentatie van het rapport op gang komt. NYFER-directeur Leo van der Geest legt uit hoe de basismetaal de Nederlandse economie langs vier routes versterkt. Door de directe bijdrage aan werkgelegenheid, export en economische groei (direct en indirect 50.000 banen, jaarlijkse toegevoegde waarde 4 miljard euro, exportwaarde bijna 6 miljard euro), als toeleverancier voor andere industriële sectoren, als ontwikkelaar van innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken en als strategische sector in het licht van de grondstoffenschaarste. “Zonder industrie geen kenniseconomie”, zegt Van der Geest.

Consolidatie

Niettemin staat de basismetaal onder druk. Opkomende economieën stomen op volle kracht door. China passeerde in minder dan tien jaar tijd de Europese Unie in de productie van ruw staal. De Nederlandse basismetaal heeft daarnaast te maken met zeer hoge kosten. Er is sprake van mondiale consolidatie in de toelevering van grondstoffen én wereldwijd groeiende grondstoffenschaarste. Volgens NYFER is op vier fronten dan ook serieus werk aan de winkel: de sector moet (verder) innoveren, een gelijk speelveld én een bestendig (overheids)beleid zijn noodzakelijk en de basismetaal

moet haar onbekendheid of zelfs haar – onterecht – matige imago aanpakken.

Tweede-Kamerlid en VVD-industriewoordvoerder René Leegte vindt dat het rapport nuttige inzichten geeft. Maar als het gaat om de indirecte CO₂-compensatie, een van de heetste hangijzers van dit moment in de sector, komen er geen harde toezeggingen uit het liberale kamp, constateert VNMI-voorzitter Hamers. “De VVD zegt dat er moet worden nagedacht over compensatie, maar de overheid heeft hier een belangrijke sleutel in handen met betrekking tot het vestigingsklimaat in Nederland. Brussel heeft ruimte geboden voor compensatie vanaf 2013, landen mogen zelf bepalen in hoeverre ze die gaan gebruiken. Engeland en Duitsland gaan die maximaal benutten. Als de Nederlandse basisindustrie binnen Europa concurrerend wil blijven, dan mag Nederland niet achterblijven.”

Steun uit ‘deskundigenhoek’ heeft de VNMI ten overvloede. Hoogleraar Economics and Business Hans Schenk van de Universiteit Utrecht, tevens SER-kroonlid, noemt het rapport van superieure niveau. “Het biedt veel aanknopingspunten. Tegelijkertijd moet de basismetaal er voor zorgen dat ze voortdurend voeling met de samenleving houdt. Alles gebeurt momenteel onder het label ‘duurzaamheid’. Dat thema moet steeds blijven

NYFER-directeur Leo van der Geest: "Als het gaat om oplossingen voor vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, energie, mobiliteit en zorg, dan is de Nederlandse basismetaleen buitengewoon sterk gepositioneerd."

Hans Schenk (I): ... tamboereren op duurzaamheid ...

terugkeren, in alles wat de sector onderneemt. Imago is een issue."

Solide

Dat geldt ten aanzien van het arbeidsmarktbeleid – en daarmee bij het aantrekken van jonge vaklieden – maar evenzeer ten aanzien van de publieke opinie. Schenk: "De verzekeraars hebben het na de kredietcrisis begrepen. Zij hebben in Europees verband de 'Principles for Sustainable Insurance' opgesteld voor een solide communicatie met hun klanten en het publiek. De sector geeft daarmee aan: wij willen ons leven beteren. De basismetaleen zou iets dergelijks kunnen overwegen, door voortdurend te tamboereren op duurzaamheid/ondernemen."

VNMI-voorzitter Wim Hamers zit op dat punt op één lijn met Schenk. Hij noemt het NYFER-rapport een bouwsteen in dat beleid, zoals de Routekaart 2030 dat ook al is. "We hebben een goed track record als het gaat om energiebesparingen. We hebben veel doelen gehaald en onszelf een betrouwbare partner getoond. We lopen voorop als het gaat om innovatie, tot en met het terrein van de arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen. De paradox is dat we straks te weinig mensen hebben om het werk te doen. Nu is het soms al heel pijnlijk omdat we ze bijna niet kunnen vinden."

"Als het gaat om oplossingen voor vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, energie, mobiliteit en zorg, dan is de Nederlandse basismetaleen buitengewoon sterk gepositioneerd." Hoop kan de bedrijfstak volgens Van der Geest putten uit de cijfers: van de-industrialisatie is alleen sprake in aantallen banen. "De productie als geheel groeit. We maken meer met minder mensen in de basismetaleenindustrie, het innovatieve vermogen is groot. We zien tegelijkertijd in toenemende mate clusters tot stand komen op de schaal van Noordwest-Europa. Bedrijven klitten samen en investeren samen in de keten. Ook in de duurzaamheidsdiscussie heeft deze sector al een zeer sterke positie. Qua grondstof- en energie-efficiëntie staat de sector aan de internationale top. Van alle nieuwe producten komt 60 tot 70 procent uit gerecyclede materiaalstromen."

Maatwerk

Het belang om die knowhow binnen de Nederlandse grenzen te houden is groot. Daarmee groeit de noodzaak tot maatwerk. Veel bedrijven in de Nederlandse basismetaleen zijn buitenlands bezit. In totaal heeft de buitenlandse zeggenschap betrekking op 80 procent van de omzet, 73,9 procent van de toegevoegde waarde en 93 procent van de investeringen in de Nederlandse basismetaleen. "Het vraagt speciale aandacht buitenlandse investeerders zo goed mogelijk in de

lokale (nationale) economie, de nationale kennisinfrastructuur en het nationale industriebeleid te integreren. Als buitenlandse productielocaties onvoldoende onderscheidend vermogen ontwikkelen, is bij verslechtering van de economische situatie of tegenvallende rendementen het besluit tot sluiting snel genomen", aldus de rapportage.

Om hun eigen positie te versterken, moeten de bedrijven in de Nederlandse basismetaleen daarnaast dieper doordringen in de waardeketens en businessmodellen van belangrijke afnemers. Daar liggen de grootste kansen om waarde toe te voegen door technologische innovatie en vergaande vormen van dienstverlening. Veel toonaangevende bedrijven hebben die stap al gezet. Een aantal andere bedrijven is nog niet zover in de ontwikkeling van een eigen strategisch profiel. Het risico is dat zij tussen wal en schip raken als zij én niet kunnen concurreren op kosten én onvoldoende onderscheidend vermogen hebben. Zij moeten zich daarom volgens NYFER ontwikkelen tot technologisch partner van afnemers.

Volop troeven in handen

Als onderdeel van het multinationale Nyrstar-concern en als economische factor van belang in de regio is zinksmelter Nyrstar-Budel in Brabant klaar voor de technologische uitdagingen die komen. Maar directeur Francis Terwinghe waarschuwt: “Den Haag beseft onvoldoende hoe internationale concerns hun piketpalen slaan.”

Nederland kwakkelt door de zomermaanden, maar op de dag van het interview met Francis Terwinghe zucht het land onder een meedogenloze hitte, die – alweer net zo Nederlands – nog geen etmaal later onder de invloed van veel dondergeraas en bliksemende luchten spoorloos is verdwenen. Achter de robuuste, dikke muren van het Nyrstar-complex in Budel-Dorplein, rond 1890 op een strategische plaats bij weg, water en spoor (IJzeren Rijn) gecreëerd door de gebroeders Dor, houdt de koelte echter manmoedig stand.

Degelijke Waalse architectuur, zegt de Vlaming Terwinghe, terwijl hij wandelend door de gangen op de wanden klopt, daarmee tegelijkertijd een verklaring gevend voor de markant vormgegeven woningen in de directe omgeving van de immense zinkplant. “Toen ze hier eind negentiende eeuw het eerste fabriekcomplex neerzetten, was er niets dan kale vlakte. En de gebroeders Dor wisten: willen we hier mensen aan het werk krijgen, dan moeten we huizen neerzetten. En zo is geschied.”

De woningen van toen worden allang niet meer bewoond door werknemers en ook het huidige productiecomplex is in niets meer te vergelijken met dat van toen: waar ooit zwaar vervuilde dampen de lucht in verdwenen, staat nu een hypermodern complex. Energie-efficiëntie, rookgasreiniging, duurzaamheid en toekomstbestendigheid zijn de

In het zogenoemde celhuis wordt zinkmetaal onder invloed van elektrische stroom neergeslagen op negatieve elektrodes (kathodes). De zinklaag die zich op de kathodeplaten vormt, wordt automatisch gestript en afgevoerd naar de smelterij. In de smelterij wordt het zink via geïsoleerde gietgoten gesmolten en gegoten tot blokken.

kernwoorden. “Het wordt basismetaal genoemd, maar het is in alles feitelijk hightech”, zegt Terwinghe.

Turbulentie

De Belg is een Nyrstar-man in hart en nieren. Terwinghe werkte een groot deel van zijn loopbaan voor de voorgangers van het bedrijf, dat in zijn huidige vorm in april 2007 ontstond toen de zink-smelters van het Belgische Umicore en van het Australische Zinifex samenvloeiden. Hij zwaaide de scepter in onder meer Tasmanië, België en Frankrijk en is inmiddels meer dan twee jaar eindverantwoordelijk voor de prestaties van de productielocatie in Budel-Dorplein. Hij viel met zijn neus in de boter. In een tijdsgewricht vol ongekende economische turbulentie volgt in het kleine Nederland de ene uitdaging de andere op.

Een vast en terugkerend element daarin is de last van de zware elektriciteitsprijzen. Nyrstar Budel heeft maximaal ingezet op energie-efficiëntie, maar de

grenzen van het haalbare komen in zicht. “Voor het maken van zink is nu eenmaal elektrolyse nodig”, zegt Terwinghe, “en dat kost onvermijdelijk elektriciteit.” Het elektrolyseproces is goed voor de helft van het totale energieverbruik. En de energierekening is goed voor de helft van de algehele bedrijfskosten.

In dat verband verwijst Terwinghe naar het pro-industrie beleid van de Duitse overheid, die de grootverbruikers van elektriciteit heeft gevrijwaard van transportkosten omwille van hun bijdrage aan de netstabiliteit. In Nederland daarentegen moeten de grootverbruikers ieder jaar heel wat miljoenen euro's afdragen aan TenneT. Aan de andere kant zijn er steeds meer signalen dat 'Den Haag' ernst en omvang van de problematiek van de sector inziet. Andere West-Europese landen – Frankrijk en België voorop – tonen zich steeds meer industrie-minded. In dat veld wordt het voor Nederland langzaam ingewikkelder achter te blijven, denkt hij. “Ik zeg niet dat er iets gaat gebeuren, maar de kans groeit mede door die beweging wel.”

Hergebruik

Het zou de positie van het bedrijf binnen Europa weer versterken, zegt Terwinghe. "In een eerlijke concurrentiestrijd zijn we voor niemand bang. Nyrstar Budel staat er goed voor. We hebben een zeer efficiënte bedrijfsvoering, mondiaal staan we in de top-10. Onze locatie is ook goed. Op de Europese markt gaat jaarlijks structureel een kleine 2 miljoen ton zink om, die grote thuismarkt blijft en dat is een immens voordeel. Veel klanten zitten dichtbij. Bovendien is Europa interessant nu zink uit de jaren zestig en zeventig weer beschikbaar komt omdat de producten waarin het zit het einde van hun levensduur hebben bereikt. Dat is een stevige impuls voor hergebruik." Vorig jaar leidde dat ertoe dat 25 procent van de totale productie van Nyrstar Budel afkomstig was uit recycling, omgerekend bijna 55.000 ton.

Het bedrijf loopt daarmee voor op veel Europese concurrenten en zeker op die in Azië, waar een dergelijke kringloop op zijn vroegst pas over enkele decennia ontstaat. Meer recycling stelt de industrie beter in staat te anticiperen op de groeiende grondstofschaarste. Voor Nyrstar Budel is die beweging mede noodzakelijk doordat de smelterij draait op een specifiek zinkerts uit een mijncomplex in het Australische Queensland, waarvan bekend is dat het binnen iets meer dan 3 jaar is uitgeput. "Een majeure uitdaging", zegt Terwinghe. "Want we moeten ofwel zorgen dat we een substituuft vinden, ofwel in een economisch mindere tijd - waarin de wereldprijs van zink bovendien ook nog eens laag is - een belangrijke investering doen in het aanpassen van ons bedrijf."

Het eindproduct: 'zinkblokken'.

Toch heeft ook die 'tegenslag' weer een aantrekkelijke kant. De huidige grondstof heeft één zwak punt: er zitten nauwelijks nevenelementen in het zinkerts uit de Australische mijn. Dat verandert als de bevoorrading straks van de wereldmarkt zou komen. "Dan kunnen we de groeiende grondstofschaarste gebruiken om met andere elementen nieuwe business te maken. We denken dat we daarin kansrijk zijn en in combinatie met een groter aandeel recycling geeft dat ons voldoende troeven in handen."

zin is het 'eerlijke speelveld' waarover zo vaak wordt gesproken écht wel een voorwaarde. Ook voor ons bedrijf."

In dat verband wil hij nóg een kwestie op tafel leggen: de situatie in een bedrijf dat onderdeel is van een internationaal concern. "We zien op dit punt met name in Den Haag een groot gebrek aan realiteitsbesef. Een hoofdkantoor zoals dat van Nyrstar kijkt bij elke beslissing weer opnieuw over de hele wereld naar de actuele situatie. Dan wordt gekeken naar Nederland, waar de elektriciteitsprijzen stijgen en de regelgeving zeer strikt is. In zo'n setting is het steeds een kwestie van plussen en minnen afwegen. Nederland telt grote aantallen bedrijven die er weliswaar zijn gevestigd, maar geen Nederlands eigendom zijn. Daar worden afwegingen gemaakt met de blik op de gehele wereld. Het is écht noodzakelijk dat politici en beleidsmakers het spanningsveld waarin dit gebeurt op waarde leren schatten."

Voorwaarde

De vooruitzichten voor het bedrijf zijn daarmee 'grosso modo' goed, al benadrukt Terwinghe dat het succes het bedrijf niet komt aanwaaien. "De basiszinkprijs is mondiaal. In IJmuiden betaal je evenveel als in Patagonië. Het verschil wordt derhalve gemaakt in de productiekosten. Met efficiëntiemaatregelen kom je een heel eind, maar - en om die reden zitten we de laatste maanden met grote regelmaat in Den Haag - het is wel zo dat de rek er een keer uit is. In die

Nyrstar Budel

Nyrstar Budel is onderdeel van het Nyrstar-concern, een bedrijf dat wereldwijd (zink)mijnen exploreert en zinksmelterijen in eigendom heeft. Op de locatie in Budel-Dorplein werken 475 vaste medewerkers. Daarnaast zijn dagelijks zo'n 75 man afkomstig van vaste contractors op het complex aanwezig. Inclusief indirecte werkgelegenheid is Nyrstar-Budel goed voor zo'n 1500 banen. Het bedrijf kent in de gehele productenrange 3 'families': de 'standaardgroep' met SHG (Special High Grade) zink, de specialties (speciale zinklegeringen voor specifieke toepassingen en afnemers) en zwavelzuur, dat vrijkomt bij de zinkproductie en zijn weg vindt naar onder meer DSM. Nyrstar Budel verwerkt per jaar tussen de 400.000 en 500.000 ton grondstoffen en produceerde in 2011 270.000 ton zink.

Aanzicht van de productieplant van Nyrstar Budel

(foto's Nyrstar Budel)

'Ouderenplan straks verplicht'

Het is een kwestie van tijd tot Nederlandse bedrijven verplicht zijn om over een ouderenplan te beschikken. Dat verwacht ziekteverzuimspecialiste Hanneke van der Velde van Profit Plan. Tijdens een bijeenkomst Health & Safety adviseerde ze VNMI-lidbedrijven alvast in te spelen op het 'vergrijzingsvraagstuk'.

Harderwijk, donderdag 7 juni. De vertegenwoordigers van dertien VNMI-lidbedrijven hebben zich verzameld in het gebouw van Sapa Profiles om te spreken over ziekteverzuim en arbeidsongevallenregistratie. Vanwege het groeiende aantal 55-plussers in veel bedrijven, concentreert de bijeenkomst zich al snel op deze doelgroep. Hanneke van der Velde haalt aan dat 55-plussers vaker ziek zijn dan jongere werknemers, met name in het productiewerk, en legt uit waarom bedrijven zich moeten voorbereiden op een groeiend 'ouderenprobleem'.

Aandacht voor ouderen

"De vergrijzing zou sowieso al toenemen", vertelt de verzuimspecialiste, "maar daar komt nu bij dat de werkleeftijd verder omhoog gaat naar 67.

Het is raadzaam daarop te anticiperen, want ouderen hebben meer moeite met lichamelijk zwaar werk. Met omscholen kun je ze bijvoorbeeld langer aan het werk houden. Maar hoe ga je daar als bedrijf mee om? In Frankrijk zijn bedrijven verplicht een ouderenbeleid te voeren en ik denk dat het een kwestie van tijd is tot zo'n ouderenplan ook hier verplicht is."

Tata Steel heeft zo'n plan al opgesteld, zegt Wouter Roubos van het staalbedrijf. Hij waarschuwt dat werkgevers zich niet moeten blindstaren op het omscholen van ouderen. "We kunnen niet iedereen op kantoor zetten. In de productieomgeving moet het gebeuren. Bovendien zijn sommigen helemaal niet geschikt voor een kantoorfunctie. Verbeter daarom de arbeidsomstandig-

heden voor ouderen. Laat 55-plussers bijvoorbeeld minder tillen en zorg dat ze gezond eten en fit blijven."

Probleem daarmee is dat bedrijven medewerkers moeilijk kunnen verplichten gezond te leven, aldus Albert van Buuren van Uzimet. Hij krijgt gelijk van Van der Velde. Maar volgens haar kunnen werkgevers hun personeel in dit verband wel voorlichten en stimuleren. "Het is mogelijk ongezonde dingen niet meer te verkopen in de bedrijfskantine. Dergelijke maatregelen helpen ziekteverzuim te voorkomen. Voorkomen is belangrijker dan genezen. Wacht niet tot mensen uitvallen, dan ben je te laat."

Nachtdiensten

Het ziekteverzuim bij ouderen indammen kan onder meer door deze groep werknemers anders in te roosteren bij nachtdiensten, tipt een van de aanwezigen aan zijn branchegenoten. Hij voegt eraan toe dat ook het aanbieden van slaapprovingen of oordopjes ertoe kan leiden dat 55-plussers minder last hebben om terug te schakelen na een nachtdienst. Van der Velde onderschrijft deze tips en haalt en creëert op verzoek van enkele bedrijven bovendien meer duidelijkheid over de invloed van de crisis op ziekteverzuim.

"Ziekteverzuim kan stijgen door de crisis", vertelt Van der Velde. Ze voegt eraan toe dat het landelijk verzuimgemiddelde het afgelopen jaar licht steeg van 3,4 naar 3,6 procent. "Een crisis leidt vaak tot hogere werkdruk. Werknemers kunnen best een stap

harder zetten in zo'n periode, maar kunnen niet oneindig op hun tenen blijven lopen. Dan kan meer verzuim ontstaan. Aan de andere kant gaan zieke werknemers in crisistijd soms wel werken uit angst hun baan te verliezen. Het kan dus twee kanten op."

Van der Velde geeft meerdere tips om het ziekteverzuim te beperken en voorkomen (zie kader) en de bedrijven delen hun ervaringen. Dat doen ze ook met hun ondervindingen op het gebied van ongevallenregistratie, een onderwerp waar Rick Zwama (Institute4Safety) en Serge Diekstra (CGE Management Solutions) dieper op ingaan. Zwama vertelt dat een speciale NTA (Nederlands Technische Afspraak, zie kader) in ontwikkeling is voor de registratie van arbeidsongevallen. "Het is interessant hieraan mee te werken", licht hij toe.

Bijna-ongeval

Om de NTA succesvol te kunnen uitontwikkelen, hebben de ontwikkelaars nu veel input van allerlei verschillende bedrijven nodig, legt Zwama uit. "Een goede ongevallenregistratie biedt inzicht in het ontstaan van incidenten en helpt ze in de toekomst te kunnen

voorkomen. Veel bedrijven doen dit op hun eigen manier, maar de NTA moet straks een handvat bieden voor een effectieve en breed onderbouwde ongevallenregistratie. Deelnemers kunnen daarmee hun gegevens eenvoudig analyseren en vergelijken met data van andere bedrijven."

Diekstra haakt in en vraagt wie op dit moment al probeert om alle 'bijna-bedrijfsongevallen' te registreren. Bijna de helft van de aanwezigen steekt een vinger in de lucht. "Super", reageert Diekstra. "Vaak denken mensen na een bijna-incident 'poeh, veel geluk gehad en snel vergeten'. Dat zit in de menselijke aard, maar veel grote bedrijfsongevallen hadden kunnen worden voorkomen als de bijna-ongelukken goed waren bekeken."

"Een ongeluk of bijna-ongeluk komt vaak door menselijk falen en heeft directe en indirecte oorzaken", vervolgt de 'ongevallenrisicodeskundige'. "Het is de kunst om de oorzaken in kaart te brengen en te zorgen dat zo'n ongeval in de toekomst niet meer kan gebeuren. Neem iemand die is gevallen omdat hij zijn valbescherming niet aan had. Eigen schuld misschien,

225 euro per dag

Een verzuimende productiemedewerker kost de werkgever gemiddeld 225 euro per dag. Dat is exclusief de vervangingskosten. Hoe hoger de functie die de zieke bekleedt, hoe hoger deze 'dagkosten'. Enkele tips:

- Stel een verzuimprotocol op.
- Werknemers zijn verplicht mee te werken aan een snelle re-integratie, dus er mag best enige druk op de werknemer worden uitgeoefend.
- Blijf bij lang verzuim inspanningen verrichten om de werknemer terug te laten keren, houd veel contact en bedenken creatieve terugkeeroplossingen. Als het UWV na twee jaar vindt dat de werkgever zich te weinig heeft ingezet, volgt een loonsanctie van een jaar.
- Verzuim wordt vaak niet veroorzaakt door fysieke klachten. Investeer daarom in een goede werksfeer en een goede relatie met werknemers.
- Voorkomen is altijd beter dan genezen.

maar waarom droeg hij geen bescherming? Zit het soms niet prettig? En hoe kan het dat niemand heeft gecheckt of hij met valbescherming werkte? Zoek altijd door tot duidelijk is waar het in de organisatie is misgegaan."

Barrières

Om (bijna-)ongevallen goed te kunnen analyseren en voorkomen, is ongevallenregistratie volgens Diekstra en Zwama van groot belang. Niet voor niets doen de grootste problemen zich voor bij bedrijven die niets registreren, aldus het tweetal. Om de ongevallenregistratie (en tegelijkertijd de input voor de NTA) te bevorderen, is het registratieprogramma 'Microsoft Sharepoint NTA' ontwikkeld. Diekstra: "De conceptversie van dit programma kost niets, alleen tijd. En die tijdsinvestering kan zowel menselijk letsel als geldverlies voorkomen."

NTA

Normen (NEN) zijn de bekendste mogelijkheid om specificaties vast te leggen, maar de ontwikkeling daarvan duurt vaak lang. Als snelle en breed toepasbare afspraken nodig zijn, kan sinds kort ook worden gekozen voor het opzetten van een Nederlands Technische Afspraak (NTA). Een NTA heeft niet de status van een NEN (het is meer een aanbeveling), maar kan bij succes wel binnen drie jaar worden omgezet in een norm. Het Nederlandse normalisatie-instituut NEN begeleidt de ontwikkeling van een NTA.

Als iemand ergens op zijn plek is, dan is het Ahmed Mhaoui bij E-MAX Company. Koud afgestudeerd als duurzaam materiaaltechnoloog belandde hij in 2005 bij de Limburgse aluminiumgieterij E-MAX Remelt, waar hij verantwoordelijk is voor milieu en veiligheid.

“Ik fiets door

Op de dag van het bezoek aan de gieterij in Kerkrade is het rustig op het complex van E-MAX in Kerkrade. De ovens zijn uit, de machines liggen stil. “Onderhoudsstop”, zegt Ahmed Mhaoui (33) tijdens een rondleiding langs de installaties en over het terrein. Normaal gesproken is in de directe zone rond de productiehallen al gehoorbescherming nodig. Nu overheerst het geluid van fluitende vogeltjes, af en toe overstemd door een passerende vrachtwagen. In de productiehallen zijn onderhoudsmedewerkers bezig. De klappen van staal op staal echoën luid door de donkere hallen, waar het daglicht amper doordringt.

De anderhalf uur daarvoor heeft Mhaoui honderduit verteld over zichzelf, het bedrijf en zijn rol in de onderneming. Hoewel hij in de schoolbanken nooit het idee had als coördinator veiligheid, techniek en milieu in de aluminiumwereld te belanden, heeft hij het helemaal naar zijn zin bij E-MAX Company. In eerste instantie aangenomen als projectmedewerker om het bedrijf klaar te stomen voor de ISO 14001-certificering runt hij tegenwoordig grotere en kleinere milieu- en veiligheidstechnische projecten, die met de veelzijdige aard van zijn functie te maken hebben.

De afgelopen jaren kon hij daarin lang niet altijd de raakvlakken met zijn oorspronkelijke vak van duurzaam materiaaltechnoloog vinden, “al ben ik steeds wel zo gretig geweest die zelf te zoeken”, zegt hij zelf. Medio 2010 kwam daarin verandering, toen het bedrijf besloot duurzaam beleid tot wasdom te brengen. “Dat viel samen met de ontwikkeling van een eco-legering en een naamsverandering naar E-MAX Sustainable aluminium. Inmiddels zijn we buiten de deur aan het kijken naar de mogelijkheden in de keten, zowel stroomopwaarts als –afwaarts. Dat zijn projecten waarin ik goed mijn ei kwijt kan.”

de hele organisatie heen”

Vrijheid

En zo ziet Mhaoui – letterlijk – alle kanten van het bedrijf. “Ik fiets door de hele organisatie heen”, zegt hij. “Mijn functie is bedrijfsbreed en omvat ook de twee vestigingen in België. Dat maakt het tot een baan die nooit verveelt. Ik communiceer zowel met de directie als de werkvloer, ik denk mee, ik praat mee en bevind mij in de plezierige omstandigheid dat grote delen van het werk projectmatig zijn. Het heeft een begin en een einde en dat maakt het heel afwisselend. Wat het extra leuk maakt, is dat ik zaken kan aankaarten, bij een akkoord vervolgens een project kan formuleren en het ook zelf kan uitvoeren. In die zin heb ik werkhoudelijk veel vrijheid en bewegingsruimte.”

In de dagelijkse praktijk heeft hij gemerkt dat de échte voorliefde uitgaat naar de elementen die met zijn achtergrond te maken hebben. Zo is zijn betrokkenheid bij het duurzame beleid alleen gevoelsmatig al enorm, zegt hij. “Ik kan ervan genieten om in kaart te brengen hoe de gieterij en extrusie als geheel duurzamer kan draaien. En ik vind het net zo prachtig om dan als volgende stap ook de blik naar buiten te werpen en in de keten te gaan kijken. En dan te praten met alle partijen, van de grondstofleverancier tot de schroothandelaar. Kijken wat zij kunnen doen om mee te gaan in de duurzame ontwikkeling. En tegelijkertijd intern verdere stappen te blijven zetten. Momenteel zijn we bezig met de voorbereidingen voor het opzetten van cradle2cradle. We willen toe naar een product zonder verontreiniging. Het geeft echt energie om daaraan bij te dragen.”

Geen geheugen

Het is ook, zegt hij, “een beetje naar overmorgen kijken en zo een bijdrage leveren. We hebben al veel bereikt, maar we kunnen nog zoveel meer. De afgelopen jaren hebben we al zo veel stappen

gezet als onderneming. Vroeger maakten bedrijven zoals E-MAX gewoon aluminium. Tegenwoordig worden gebouwen gesloopt en komen daar kozijnen en profielen terug. En dat is het mooie van metaal: het heeft geen geheugen. Kozijnen, auto onderdelen, velgen: je kunt het omsmelten en opnieuw gebruiken. En hoe meer je het gebruikt, hoe milieuvriendelijker de productie wordt.”

Natuurlijk: bij elke aluminiumlegering is een deel puur aluminium nodig om de legering te verdunnen, maar in essentie kan er al veel met hergebruik. Zo heeft E-MAX speciale ovens voor het verwerken van gelakte schrootsoorten of kunststofverbindingen, die aluminium bevatten. De ovens zijn zo ontwikkeld dat de materialen in twee verschillende kamers worden verbrand en het overgebleven vloeibare aluminium samenvloeit terwijl de lucht wordt gescheiden. Zo produceert E-MAX Remelt zachte, middelharde en harde legeringen. De zachte legeringen vinden hun weg voornamelijk naar de bouw, de middelharde en harde naar de automotive. In de smelterij in Kerkrade rollen uiteindelijk perspalen van de band. Die gaan naar de extrusiebedrijven zoals E-MAX Profiles in België, waar ze onder druk worden geperst tot profielen.

De duurzame kant van de bedrijfsvoering oefent een bijna magnetische werking uit op Mhaoui. De sympathieke Schinveldenaar stort zich echter met evenveel plezier op andere vraagstukken op het gebied van milieu of op kwesties rond veiligheid en kwaliteit. “In de meeste gevallen ben ik op beleidsniveau met onderwerpen bezig. Daarbij kan het gaan om CO₂- en NO_x-gerelateerde zaken, maar ook om troubleshooting of contacten met de overheid, zowel in België als in Nederland. Twee totaal verschillende

werelden, elk weer met zijn eigen cultuur. Ook die aspecten maken mijn baan enorm afwisselend.”

Oplossingsgericht

Daarnaast is Mhaoui vanuit zijn functie hoofd van de calamiteitenorganisatie, een baan die vraagt om flexibiliteit én oplossingsgericht denken. “Bij elke calamiteit ben ik in eerste instantie hoofd van de bedrijfshulpverleningsdienst, maar het werk houdt bij het bedwingen van de calamiteit niet op. Elke keer dat zich in de organisatie iets voordoet waarbij de veiligheid van de medewerkers in het geding had kunnen komen, zoeken we net zo lang door tot de onderste steen boven is. Begin dit jaar hadden we kort achter elkaar twee calamiteiten, waarvan we de oorzaak niet meteen helder hadden. Dan doen we meer onderzoek, net zolang tot we de echte oorzaak in beeld hebben. Vervolgens pakken we die aan om herhaling uit te sluiten.”

Ahmed Mhaoui: “Alle facetten van de technologie komen hier aan de orde. Bij elk vraagstuk komen steeds weer zoveel facetten kijken, dat het werken hier een doorlopende uitdaging is.”

Hij voelt zich na zeven jaar thuis bij aluminiumgieterij en de extrusie, die hij roemt om de korte lijnen en de hands-on mentaliteit. “Het is een jong bedrijf. Voor een techneut is in mijn ogen geen betere omgeving denkbaar. Alle facetten van de technologie komen hier aan de orde, bij elk vraagstuk komen steeds weer zoveel facetten kijken, dat het werken hier een doorlopende uitdaging is. Je bent constant bezig met alle denkbare zaken rekening te houden. In die zin had ik mij geen betere opvolging van mijn studie kunnen voorstellen. Bovendien werk ik ook nog eens in de buurt waar ik ben geboren en getogen. Wat wil een mens nog meer?”

“Gelijke kansen zijn noodzakelijk”

“De energieprijzen hoeven niet lager. Als we maar concurrerende tarieven hebben. Gelijke omstandigheden in deze industrie zijn zowel in Europa als erbuiten absolute noodzaak.” Aan het woord is Karsten Pronk van BaseMet. Voor de algemeen directeur van de Amsterdamse aluminiumproducent staat niet zozeer de CO2-compensatiemaatregel alleen centraal. Die problematiek is, zegt hij, onderdeel van een veel bredere energie- en klimaatdiscussie. Daarin moet de Nederlandse overheid in de eerste plaats streven naar een eerlijk speelveld binnen Europa zelf. Vervolgens moet de Europese industrie ook mondiaal kunnen opereren onder gelijke condities.

Pronk spreekt in dit verband van een complex dossier, met hoge urgentie. “Doordat Brussel slechts gedeeltelijke compensatie van de indirecte CO2-kosten toestaat, komt de gehele Europese industrie in mondiaal verband

op achterstand. Andere continenten kennen deze regelingen niet. Vervolgens ontstaan nieuwe problemen doordat landen binnen Europa verschillend met de regels omgaan. De grote landen om ons heen hebben al gezegd de ruimte die ontstaat, maximaal te benutten. Nederland wil een boven- en ondergrens aanbrengen. Het is desastreus als dat gebeurt. Dat zou zó veel scheefheid opleveren, dat de gehele Nederlandse aluminiumindustrie per direct de deuren kan sluiten.”

Hij pleit voor een uniform Europees industriebeleid. “De Nederlandse politiek geeft niet graag macht uit handen, maar wie zo denkt bekijkt de zaak vanuit een verkeerd perspectief. Het wordt steeds evidentier dat bepaalde zaken op economisch gebied alleen op Europees niveau echt kunnen worden aangepakt.” Voor de nabije toekomst heeft hij grote zorgen. “Uiteindelijk snapt het kabinet wel dat een passieve houding het einde inluidt

van een deel van de Nederlandse basismetaal. Maar er moet urgentiegevoel zijn. Voor een deel van de bedrijfstak is het erop of eronder.”

Cumulatief

Volgens Robert-Jan Jeekel van de Europese koepelorganisatie Euro-meteaux is dat niet louter in Nederland het geval. “Dat komt niet door alleen door het CO2-dossier, maar door het cumulatieve effect van het gehele unilaterale energie- en klimaatbeleid in Europa. Deze markt is mondiaal en uiterst competitief. Maar Brussel weigert daar effectief beleid voor te maken.”

De gevolgen voor de samenleving kunnen daarvan op termijn gigantisch zijn, meent Jeekel. Hij noemt een kritische Europese importafhankelijkheid van normale basismetalen en een hard dalende internationale concurrentiepositie. “Andere grote mondiale blokken, zoals China en de Verenigde Staten, hebben feilloos in de gaten hoe belangrijk de basisindustrie is als basis voor de welvaart. Terwijl zij de goede koers uitzetten en momenteel reuzenpassen nemen, verliest de Europese Unie zich – zelfs nog in deze crisis - in postindustriële dogma's. Terwijl het spreekwoordelijke angstzweet iedereen nu zou moeten uitbreken, is er nauwelijks tot geen urgentiegevoel.”

Hij noemt de situatie alarmerend. “Het is simpel. Voor grondstoffen wordt wereld-

VNMI: trek gelijk op binnen EU

Volgens de VNMI toont het recente rapport van NYFER (zie pagina's 4 en 5 in deze uitgave) op basis van openbare feiten aan, dat de basismetalaalindustrie niet los kan worden gezien van de hightech maakindustrie en onze ambities rondom de kenniseconomie. “Een gelijk speelveld is essentieel voor het behoud van onze concurrentiepositie en de investeringszekerheid”, zegt VNMI-directeur Frank Buijs. “In de lobby richting Brussel hebben we aangekaart dat in Europees verband weliswaar CO2-afspraken zijn gemaakt, maar dat Europa niet verder kan gaan in haar doelstellingen voordat met andere handelsblokken bindende afspraken zijn overeengekomen.” Als de Nederlandse en de Europese overheid vanuit mondiaal perspectief kijkt, aldus Buijs, dan ziet ze dat een sterke nationale en Europese basismetalaalindustrie niet alleen goed is voor de economie en de werkgelegenheid, maar ook voor het wereldwijde milieu. “Onze oproep aan het kabinet is daarom: trek gelijk op binnen de EU, maar in elk geval met Duitsland, België en de UK.”

Hoewel 'Brussel' de EU-lidstaten vanaf komend jaar onder voorwaarden permissie geeft hun energie-intensieve industrieën te compenseren voor de indirecte CO2-kosten, staat de Nederlandse basismetaleer amper te juichen.

“Op wereldwijd niveau ontstaat alleen maar meer achterstand.”

wijd dezelfde prijs betaald. De verwerkingsbehoefte kan worden geleverd door alle industrieën ter wereld. Door het Europese beleid zitten de duurste partijen onnodig steeds meer in Europa. Dus zien we sluitingen, niet alleen in Nederland. Het allergegrootste probleem is: wat weg is, komt niet meer terug. Want bedrijven kunnen in Europa door het dure en onzekere unilaterale energie- en klimaatbeleid geen betrouwbare investeringsplannen voor 20 of 30 jaar maken.”

Struisvogelbeleid

Kijkend naar Europa spreekt hij van een tragisch plaatje. De teloorgang van een bedrijf als Zalco is in een Europa dat volgens hem zelf actieve bedrijfsfusies creëert “geen minuut een issue geweest”. Een ultiem bewijs van gebrek aan een realistische visie, meent hij. “Iedereen is bezorgd om de aankomende grondstoffenschaaarste van Europa. En iedereen weet dat voor het verder verbeteren van recycling en onderzoek naar en productie van substituten een sterke basismetaleer nodig is. Maar dat vertaalt zich niet in het verbeteren van het beleid; de nu voorgestelde plannen hebben juist de bedoeling Europa alleen maar verder te de-industrialiseren.”

De situatie wordt nog eens verergerd doordat Europa in diepe crisis verkeert en de rest van de wereld niet, zegt Jeekel. “De Verenigde Staten en China maken beleid waarin industrieën volop

kunnen investeren, dus ook in nieuwe technologie. Niet zoals hier, waar Brussel droomt van een volledig groene niche industrie ten koste van de rest van de economie. Dat is helaas een grote kunstmatige mythe. De Europese basismetaal is bijvoorbeeld nog veelal de groenste ter wereld door efficiënt gebruik in de hele keten.”

Hij pleit daarom voor een kordaat maatregelenpakket, dat koerst richting een wereldwijd level playing field en bijvoorbeeld voorziet in een effectieve pan-Europese compensatie voor de CO2-kosten die doorberekend zijn in elektriciteitsprijzen. Grootverbruikers moeten bovendien weer langetermijncontracten voor energie kunnen afsluiten, zodat ze tot in lengte van jaren weten waar ze aan toe zijn en weer normale investeringen kunnen doen in Europa, in plaats van eruit. “Dat is misschien nog wel belangrijker dan de hoogte van de prijzen.”

Daarnaast moet het over zijn met de struisvogelbeleid: “Wat Zalco niet meer kan maken omdat het moest sluiten, wordt nu elders op de wereld goedkoper gemaakt met gemiddeld 80 procent hogere emissies. En die vervuiling importeren we hier vrolijk ten koste van onze eigen banen en concurrentiepositie.”

Teleurstellend

Ook manager production Guido Janssen van Nyrstar Budel vindt dat zowel de

Nederlandse als de Europese overheid veel meer moeten kijken naar de mondiale situatie. Vanuit dat perspectief noemt hij de compensatieregeling die Brussel voorstaat teleurstellend. Zo vindt hij het onbegrijpelijk dat die niet is gebaseerd op het actuele productievolume, maar dat van de afgelopen jaren. Daarnaast is sprake van gedeeltelijke compensatie, die jaarlijks daalt. Ook heeft Brussel een benchmarkcorrectie ingevoerd: hoe zuiniger, hoe meer compensatie.

“Al met al verstoort de compensatie zoals Brussel die wil toestaan het mondiale speelveld. En als zich het scenario voordoet dat Nederland de eigen industrie minder ruimhartig compenseert dan Brussel toestaat, dan krijgen wij hier een extra klap. We weten bijvoorbeeld al dat Duitsland alles gaat compenseren wat Brussel toestaat”, aldus Janssen. Interne Europese marktverstoring is er volgens hem al volop, doordat Duitsland de transportkosten voor elektriciteit niet doorberekent aan grootverbruikers. “Die zijn grosso modo gelijk aan de kosten voor indirecte CO2-emissie.”

Hij vraagt de Nederlandse politiek twee dingen: alle ruimte benutten die Brussel toestaat en daarnaast de Nederlandse industrie vrijwaren van transportkosten voor elektriciteit. “Ook is het zaak te werken aan een ETS-systeem of compensatieregeling die de verhoudingen binnen de industrie wereldwijd rechtrekt. Zoals

→ de compensatie nu wordt voorgesteld, ontstaan jaar op jaar steeds schevere verhoudingen. De Nederlandse én Europese industrie houden dat op termijn nooit vol.”

Wedijveren

VVD Tweede Kamerlid René Leegte kan zich voorstellen dat de positie van de Nederlandse industrie een zwaar punt wordt bij de onderhandelingen na de verkiezingen op 12 september. “Laat ik voorop stellen dat ik voorstander ben van goedkope energie. Om die reden pleit mijn partij ook – als enige – voor kernenergie. Het leveren van goedkope energie is in mijn ogen beter dan het verzinnen van allerlei ondersteuningsmaatregelen om een bedrijfstak competitief te houden. Maar uiteindelijk gaat het er wel om dat de voorwaarden zo zijn dat de Nederlandse industrie kan wedijveren met de internationale concurrentie.”

Volgens de VVD heeft Nederland de industrie in Nederland met generiek beleid (minder belasting op loon en winst) al willen compenseren voor de stijgende kosten zoals die onder meer door het klimaat- beleid worden veroorzaakt. Leegte: “De crux is dat die methodiek is afgestemd op Europese beleidsvoornemens. Als landen zich daar dan niet aan houden, dan is het einde zoek. Duitsland is een meester in het creëren van uitzonderingen. Als Nederland door de rug recht te houden de ondergang van de eigen industrie inluidt, dan moeten we de dingen anders gaan doen. Ik vind dat er absoluut een

eerlijk speelveld moet zijn. In het uiterste geval betekent dit dat we moeten meebewegen met de landen om ons heen.”

Tegelijkertijd vindt hij dat Nederland zich fermier moet opstellen tegenover EU-lidstaten die gemaakte afspraken aan hun laars lappen. En ook richting Brussel mag het af en toe iets steviger, vindt hij. “De ultieme absurditeit waarover nu wordt gesproken is wel het plan de kosten voor CO2 te verhogen. Word wakker, denk ik dan. Het CO2-handelssysteem (ETS) zorgt ervoor dat we sowieso de CO2-reductie- doelstelling halen. Als je dan zegt dat de prijs voor CO2 te laag is, wil je kennelijk iets anders.”

Wie met het plan komt de kosten nóg hoger te maken, is “echt van het padje af”, aldus Leegte. “Dat is niets meer dan een kostenverhoging en slecht voor onze economie. Staatssecretaris Atsma heeft gezegd dat het plan een ramp is voor het Nederlandse bedrijfsleven. Ik heb hem gevraagd wat hij er actief aan gaat doen om invoering te voorkomen. Ik verwacht dat hij er pal voor gaat liggen. Dat moeten we allemaal doen. Een land dat leeft van de handel heeft liever geen ruzie met de burens. Maar de industrie is economisch van levensbelang. Een essentiële voorwaarde voor innovatie en groei. Uiteindelijk gaat het erom dat we waarde toevoegen. Met een economie waarin we elkaars haar knippen komen we er in de toekomst echt niet.”

Column

In deze rubriek zijn VNMI-leden aan het woord over zaken die hen bezighouden. Hun uitspraken in deze column vertegenwoordigen niet per definitie het standpunt van de VNMI. In deze aflevering: Bert Bult, algemeen directeur van Nedstaal B.V.

ISOLEMENT

Kort geleden heeft de VNMI aan instituut NYFER opdracht gegeven onderzoek te doen naar het belang van de basisindustrie voor de Nederlandse economie. Het onderzoek toont duidelijk aan dat een sterke basismetaalindustrie essentieel is voor Nederland om tot de top van de kenniseconomieën te behoren. Daarnaast biedt de basismetaalindustrie onder meer aan veel mensen werk, worden veel jonge mensen opgeleid, betalen onze bedrijven belasting en heeft onze bedrijfstak verantwoordelijkheid getoond door invulling te geven aan de duurzaamheidsdoelstellingen in Europa.

Het feit dat de basisindustrie opdracht geeft om haar belang voor Nederland aan te tonen is verwonderlijk. Echter, iedereen die werkzaam is binnen deze industrie kent de urgentie van het thema. Het lijkt erop dat de politiek het onderwerp totaal niet op de agenda heeft staan. Dit in tegenstelling tot de beleidsmakers in de ons omringende en de zogenoemde BRIC-landen.

In Nederland begint het opleiden van technici een steeds groter probleem te worden (met grote schaarste als gevolg), wordt het ontslagrecht niet wezenlijk aangepakt, is het sociale voorwaardenpakket een heilig huisje, zucht menig bedrijf onder de regelgeving en is het vinden van het juiste loket bij de overheid een speurtocht. Fnuikend is daarnaast de Nederlandse opstelling in Europa, waarbij het land in een zeker isolement is komen te staan, afgedwongen door populistische stromingen. Onze kinderen groeien op in een globaliserende wereld en maken daar al lang deel van uit, terwijl de politiek zich terugtrekt achter de dijken.

Het Nederlandse bedrijfsleven (en daarmee de werkgelegenheid en verdienvermogen) is maximaal gebaat bij samenwerking en een positieve en open opstelling ten opzichte van het buitenland. Het feit dat zo veel Nederlandse bedrijven nog steeds een prominente positie op de wereldmarkt hebben, geeft aan hoe creatief en innovatief het bedrijfsleven is om binnen de context oplossingen te vinden.

Het wordt tijd dat de echte problemen opgelost worden en bedrijven maximaal de ruimte krijgen voor ontwikkeling in Nederland. Ik ben ervan overtuigd dat een delegatie uit het bedrijfsleven beschikbaar is om haar ondersteuning te geven.

Bert Bult
Nedstaal B.V.

VNMI onderweg naar 400 'Twitter-volgers'

De VNMI is gestaag onderweg naar 400 volgers op Twitter. De tweets van @basismetaal trekken wijd en zijd steeds meer belangstelling, zo blijkt de afgelopen maanden.

De aanwezigheid op Twitter is een van de voorbeelden van de actieve wijze waarop de VNMI communiceert. Op Twitter deelt de VNMI veel (nieuws)berichten die de bedrijfstak raken. Daarnaast heeft de VNMI sinds enige tijd een eigen groep op LinkedIn. De groep staat open voor medewerkers en oud-medewerkers van VNMI-lidbedrijven.

Ook op de website www.vnmi.nl doet de VNMI actief aan actuele informatievoorziening. De site, met een algemeen deel en een besloten deel voor ledeninformatie, trekt maandelijks bijna 1.000 unieke bezoekers.

Los daarvan verspreidt de VNMI maandelijks een elektronische nieuwsbrief, waarin het laatste nieuws uit de bedrijfstak is verzameld. De nieuwsbrief kan worden aangevraagd via de website van de VNMI. De communicatiekanalen van de VNMI staan volop ter beschikking van de lidbedrijven. Ons advies: maak gebruik van deze zichtbaarheid en stuur uw persbericht of vacature voor publicatie naar het secretariaat.

Milieucommissie VNMI op zoek naar versterking

De Milieucommissie van de VNMI vraagt om versterking. Aanleiding hiervoor is vooral de mogelijke totstandkoming van langetermijnafspraken (convenant) over het terugdringen van de milieuschadelijke uitstoot, waarover de VNMI en het Rijk momenteel in gesprek zijn. Ook de groeiende kennisachterstand bij de overheid en bij toezichthouders is een probleem. Om die te kunnen compenseren, is de commissie op zoek naar medewerkers van lidbedrijven die specialist zijn op het gebied van milieu. Wie meer informatie wil

of zijn/haar interesse kenbaar wil maken, kan contact opnemen met het secretariaat, e-mail vnmi@fme.nl of telefoon (088) 400 85 28.

Nieuw duurzaamheidsplatform FME

De Vereniging FME lanceert komend najaar het Platform Succesvol Duurzaam. Op 1 november is de kick-off bijeenkomst voor met name directeuren en managers op het gebied van R&D, sales en marketing in de (technologische) industrie.

FME springt met het platform in op de nog steeds groeiende behoefte aan kennisuitwisseling op het thema duurzaamheid. FME brengt daarom bedrijven en opgebouwde praktijken - vanuit eerdere initiatieven - zoals de Rondetafels Duurzaam Ondernemen & Ecodesign en het FME Duurzaamheidskompas - in dit Platform bij elkaar. Tevens zijn diverse kennispartners aan het netwerk verbonden.

Informatie over het platform is op de vragen bij management consultant Annemarie Mulder van FME, telefoon (079) 353 11 98.

Staalproductie Tata Steel opnieuw groener

Tata Steel in IJmuiden heeft de staalproductie opnieuw een stuk groener gemaakt. Door watergekoelde rollen in de Direct Sheet Plant te vervangen door droge rollen bespaart het bedrijf jaarlijks een hoeveelheid energie die gelijk staat aan het aardgasgebruik van zo'n 5.000 gezinnen.

In de Direct Sheet Plant wordt vloeibaar staal uit de naastgelegen staalfabriek in één aaneengesloten proces tot plakken gegoten en tot rollen staal gewalst. Dat proces levert op zichzelf al winst op voor het milieu, omdat de plakken staal niet afkoelen en dus niet meer hoeven te worden verwarmd voordat ze worden gewalst. Het aardgasverbruik voor de tunneloven is door dit project al

met meer dan 30 procent gedaald. Inmiddels is meer dan de helft van de rollen vervangen. In oktober worden de laatste 110 rollen in de oven vervangen, waardoor nog meer energie wordt bespaard.

Legitimatieplicht contante inkoop metalen

Om de heling van gestolen koper en kopertegeringen tegen te gaan en de verkoop voor dieven moeilijker te maken, komt er een legitimatieplicht bij de contante inkoop van metalen. Het kabinet heeft hiertoe vlak voor het zomerreces besloten.

De legitimatieplicht moet 1 januari aanstaande in werking treden en voorkomen dat dieven gestolen koper anoniem aan metaalhandelaars kunnen aanbieden. In recyclingland wordt de maatregel als een verbetering gezien van de regeling die er al lag. Zo is er in de nieuwe situatie meer aandacht voor handhaving.

Metaalsector gaat nóg veiliger werken

De metaalsector gaat werkplekken veiliger en gezonder maken. Daarover zijn door de Inspectie SZW en onder meer Vereniging FME-CWM, Koninklijke Metaalunie en de vakbonden afspraken vastgelegd in een meerjarenplan tot 2015.

In lidbedrijven worden bijvoorbeeld coaches ingezet die adviseren over betere arbeidsomstandigheden. Samen met sociale partners en opleidingsinstituten ontwikkelt de voormalige Arbeidsinspectie bovendien een digitaal hulpmiddel voor jonge werknemers om veiliger met machines om te gaan.

De inspectiedienst van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) acht het risico op een ernstig ongeval in de metaal nog altijd tweemaal zo hoog als gemiddeld op Nederlandse werkvloeren. In 2010 werden 180 ernstige bedrijfsongelukken geteld,

waarvan vijf met dodelijke afloop. De meeste werden veroorzaakt door het niet goed werken met machines en onveilig ingerichte werkplekken.

Uit onderzoek van de Inspectie SZW blijkt onder meer dat werknemers in de scheepsbouw gezondheidsrisico's lopen door de blootstelling aan gevaarlijke stoffen. De Inspectie SZW is echter tevreden over de vorderingen in de scheepsbouw op het gebied van bescherming tegen lasrook. Gebleken is dat metaalbedrijven al steeds vaker preventieve maatregelen treffen om blootstelling aan schadelijke 'lasstoffen' terug te dringen.

De inspectiedienst blijft tijdens het meerjarenplan voorlichting geven aan metaalbedrijven over gezond en veilig werken. Daarnaast controleren inspecteurs gericht bij bedrijven die eerder steken lieten vallen.

Productie en omzet industrie krimpen

De productie in de industrie krimpt en kwam in juni uit onder het niveau van voor de kredietcrisis (2008). Dit bleek begin augustus bij het publiceren van de cijfers door het Centraal Bureau voor de Statistiek (SBS).

De industrie produceerde in juni gemiddeld 2 procent minder dan in dezelfde maand een jaar eerder. Ook de omzet zakte in en eindigde 3 procent lager dan het omzettotaal in juni 2011. In bijna alle sectoren branches was sprake van krimp. In de voedings- en genotsmiddelenindustrie, de basismetaal en metaalproductenindustrie was die echter het grootst.

Niet alleen in Nederland vielen de cijfers tegen. De Duitse industrie zag het aantal orders in juni met 1,7 procent dalen. Dat was bijna het dubbele van waarop economen hadden gerekend (1 procent). De binnenlandse orders daalden met 2,1 procent en ook uit andere euro-landen kwamen minder opdrachten (- 4,9 procent). Wel steeg het aantal orders van buiten de eurozone licht.

2012

oktober	VNMI Commissie Routekaart	n.t.b
najaar	VNMI H&S bijeenkomst	n.t.b
5 oktober	VNMI ledenvergadering	n.t.b.
10 oktober	NEVAT T&U Manifestatie	Nijkerk
9-11 oktober	Aluminium 2012	Düsseldorf
12 oktober	VEMW Seminar prijsvorming en energiebehoud	Amsterdam
31 oktober	MJA-3 platform	Den Haag
1 november	MEE-commissie	Den Haag
7 november	VNMI Commissie Milieu	Zoetermeer
14 november	FME jaarcongres	Utrecht
29 november	VNMI bestuursvergadering	Zoetermeer

VNMI

De Vereniging Nederlandse Metallurgische Industrie (VNMI) is de brancheorganisatie van Nederlandse producenten van ruwe metalen en metaallegeringen en halffabrikaten daarvan. Bij de VNMI zijn die bedrijven aangesloten die zich bezighouden met de productie van en/of eerste verwerking van 'metalen in primaire vorm'.

Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer • **T** +31-(0)79 3531289 • **F** +31-(0)79 3531365 • **E** vnmi@fme.nl • **www.vnmi.nl**